

Research Paper

Presenting Model of Development of Sport Psychology in Iranian Professional Sports**Shabnam Hashempoor¹, Zynalabedin Fallah², Taher Bahlekeh³**

1. Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran

2. Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran (Corresponding Author)

3. Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran

Abstract

The purpose of this study was to identify the dimensions of nostalgic feeling among Iranian national football fans. The research method was mixed (qualitative-quantitative). The statistical population of the present study consisted of 12 experts in the qualitative section of the study who were selected through purposive sampling. The statistical population of the study included all the supporters of the Iranian national football team in the quantitative section. According to Morgan table, 384 individuals were selected as the sample. The research tools included interviews and questionnaires. According to the results of the qualitative section, it was found that nostalgic feeling among fans of the Iranian national football team has three general dimensions including nostalgic acquaintance, nostalgic affectivity, and nostalgic arousal. These identified dimensions were examined and validated in most of the research model.

Received:

19 Mar 2020

Accepted:

11 Aug 2020

Keywords:

Nostalgia,
Acquaintance,
Arousal,
Affectivity

Extended Abstract**Background and Purpose**

Different fields of humanities need closer relations with each other than ever before (Al-

Husseini, 2016). Psychology at this time can, in the role of a flexible discipline as a unifying framework, unite the various disciplines of the humanities to address these problems and meet the needs of

1. Email: shabnam.hashempoor60@gmail.com

2. Email: zy.fallah@gmail.com

3. Email: tbahlekeh@gmail.com

society. Despite the appropriate capacity of psychology as a field that develops interdisciplinary studies, in Iran, more attention has been paid to the therapeutic applications of this field (Baghbani & Jaghari, 2016). This is due to the importance of this field in improving the behavior of athletes in sports environments (Mozafari zadeh, Heidari & Tayebi, 2019).

This has led to an understanding of the promotion of certain areas, including psychology, at different levels of society. Psychology, as one of the most applied fields among sciences, has an important and fundamental role in solving mental and behavioral problems and sometimes physical problems (Swann, Moran & Piggott, 2015).

Sports psychology is an interdisciplinary science that examines how psychological factors affect human performance as well as how sports exercises affect the mind and psychological factors. In his research, Wylleman (2019) found that sports organizations play an important role in the development of the science of psychology in various aspects of sports by using sports psychology. He suggested that sports organizations make serious efforts to develop sports psychology in sports.

Today, professional sports, as a highly competitive activity, has

become the focus of attention of many individuals and groups. All the athletes and clubs present in professional sports are looking for success in the field of competition and have always strived to achieve this success. Today, professional sports have used all human capacities and advances to increase power and performance to achieve success. One of the most important capacities in professional sports is sports psychology. Using the capacities of sports psychology can improve the behavioral and mental stability of athletes and also strengthen their psychological aspects to expand sports performance in the field of professional sports. On the other hand, improving the level of use of sports psychology can lead to a competitive advantage in the field of professional sports to achieve greater success. With this in mind, the present study aims to provide a model for the development of sports psychology at different levels of Iranian sports to answer the question: what is the pattern of development of sports psychology at different levels of Iranian sports?

Research Method

The present study was mixed research which data were collected in the field. In order to do the qualitative part, first the research interviews were done. The initial

codes were then extracted by open coding. These codes included the original 107 codes. Due to the duplication of some codes, the number of codes was eventually reduced to 54 in the central coding stage. At this stage, the finalized codes were divided into each factor. Finally, selective coding was performed and the relationships between the pattern variables were determined. At the end of the falsification, a paradigm pattern of research was formed.

Participants

The statistical population in the qualitative section included experts familiar with the subject of research, and according to the purposeful selection, 12 individuals were identified as the research sample. Moreover, in the quantitative section of the study, the statistical population were 220 experts in sports psychology, students of different levels of this field of study, and people who are knowledgeable in this regard. According to the available selection and based on Morgan's table, 136 people were identified as the research sample. After collecting the questionnaires, 121 questionnaires were analyzed.

Data Collection Tools and Methods

The research tool in the qualitative section was a semi-structured interview. According to the interviews, the components were identified and these factors were used as a means of collecting research in the quantitative section. The questionnaire was divided into two general sections: demographic characteristics and questions, which were in the form of five-options Likert scale (from strongly agree to completely disagree) and 54 questions. These questions assessed causal factors (12 questions), intervention factors (9 questions), background factors (11 questions), outcomes (10 questions), main phenomenon (4 questions) and strategies (8 questions). The reliability of this questionnaire was determined using Alpha-Cronbach's calculation in all components as well as the general questionnaire of 0.84. The content validity of this questionnaire was investigated using the opinions of 10 university professors. The reliability of the questionnaire also turned out to be 0.87.

Data Processing Method

The statistical method included the structural equation method. The SPSS and PLS software was used to analyze the data.

Findings

The results of the present study showed that 74% were men and 26% were women. The results showed that 47.2% had a doctoral degree, 52.8% had a master's degree and lower. Qualitative results showed that causal factors included 12 sub-components, which were classified into 4 categories of factors related to athletes' sports needs, sports psychology capacities, successful international

experiences and the needs of sports teams and clubs. These factors included general cultural and psychological conditions, skills development, general knowledge, true belief, motivation, responsiveness, public participation and real behaviors as factors influencing the development of moral commitment to the next generation among professional athletes. In order to investigate these factors, structural equation method was used. Figures 1 and 2 show the results of a study of the factors influencing the development of moral commitment to the next generation among professional athletes.

Table 1: Summary of the research model

Components	T	Effect
The effect of causal factors on the main phenomenon	10.899	0.675
The impact of the main phenomenon on strategies	3.436	0.340
The effect of contextual conditions on strategies	4.971	0.340
The Impact of Interfering Conditions on Strategies	2.898	0.154
The effect of strategies on outcomes	4.668	0.436

According to the results of the research model, it was found that causal factors have a significant effect on the main phenomenon by 0.675. The results showed that the main phenomenon has an effect on strategies of 0.340 and the

underlying conditions have an effect on strategies of 0.494. The results of the present study showed that the intervening conditions have an effect of 0.154 on strategies. The findings also showed that the strategies had an effect of 0.436.

The results of the fitness indicators indicated that the research model has a good fit.

Discussion

The present study found that in the development of sports psychology, causal factors such as athletes' sports needs, sports psychology capacities, successful international experiences as well as the needs of sports clubs affect the development of sports psychology. In their study, Stambulova, Ryba and Henriksen (2020) found that sports psychology has a good capacity for sports development. This has made it even more necessary to understand the development of sports psychology. In other words, some capacities of sports psychology and its functions in various pillars of professional sports, including athletes and sports teams, have made it necessary to understand the necessity of developing sports psychology more than earlier.

The present study also found that to implement psychological development strategies, it is necessary to pay attention to some basic conditions such as scientific knowledge in this field, motivation, qualified human resources and legal issues. In other words, the contextual conditions by creating the initial platform for the development of sports psychology

cause the path of operationalizing the strategies for the development of sports psychology to be smooth. With this in mind, it can be stated that the results of the present study are consistent with the results of the research of Cropley et al. (202) and Pournaghi and Hejazi (2019). The development of legal protections through the creation of protectionist laws will allow the development of sports psychology to be legally supported. On the other hand, experienced human resources play an important role in the development of this field by improving the performance of sports psychology in practical fields in sports.

The present study found that interventional conditions, including managerial, individual, and field-related factors, could overshadow the development of sports psychology. The present study found that these intervening conditions included individual, managerial and related factors. Martin (2017) found that problems related to the knowledge of sports psychology students cause major problems in the process of applying the knowledge of sports psychology (Villalon & Martin, 2020). This has led to the understanding of sports psychologists as a key issue. In the path of development of sports psychology in professional sports in Iran, it is necessary to pay attention

to the existing problems and obstacles and try to eliminate these obstacles.

References

1. Baghbani, M., Jafari, M. (2016). Sport Psychology, First National Conference on New Achievements in Physical Education and Sport, Chabahar, Chabahar International University, 1-5.
2. Cropley, B., Thelwell, R., Mallett, C. J., & Dieffenbach, K. (2020). A commentary and reflection on sport psychology in the discipline of sports coaching. *Journal of Applied Sport Psychology*, 32(1), 121-128.
3. Martin, N. I. (2017). Development and evaluation of an open online course in sport psychology using self-determination theory principles (Doctoral dissertation, University of Southern Queensland).
4. Mozafari zadeh, M., Heydari, F., & Tayebi, M. (2019). The effect of dark personality traits on the happiness and mental stubbornness of athletes and non-athletes, *Sport Psychology Studies*, 8 (27), 211-230.
5. Pournaghi, R., & Hejazi, A. (2019). Investigation of Factors Affecting knowledge Commercialization From the perspective of Graduated students at Shahid Rajaei Teachers' Training University. *Iranian Journal of Information Processing and Management*, 34(3), 1023-1050.
6. Stambulova, N. B., Ryba, T. V., & Henriksen, K. (2020). Career development and transitions of athletes: The international society of sport psychology position stand revisited. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 1-27.
7. Swann, C., Moran, A., & Piggott, D. (2015). Defining elite athletes: Issues in the study of expert performance in sport psychology. *Psychology of Sport and Exercise*, 16, 3-14.
8. Villalon, C. A., & Martin, S. B. (2020). High School Coaches' Coaching Efficacy: Relationship with Sport Psychology Exposure and Gender Factors. *Journal of Applied Sport Psychology*, 32(1), 64-80.
9. Wylleman, P. (2019). An organizational perspective on applied sport psychology in elite sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 42, 89-99.

ارائه الگوی توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران

شبنم هاشم‌پور^۱، زین‌العابدین فلاح^۲، طاهر بهلکه^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

۲. دانشیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

۳. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف ارائه الگو توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران طراحی و اجرا شد. روش پژوهش حاضر از نوع آمیخته بود. جامعه آماری تحقیق، خبرگان آگاه به موضوع پژوهش بودند و ابزارهای گردآوری اطلاعات، مصاحبه و پرسشنامه بود. نتایج نشان داد که عوامل علی بر پدیده اصلی تأثیر معناداری داشت؛ پدیده اصلی بر راهبردها و شرایط زمینه‌ای بر راهبردها تأثیر معناداری داشت و همچنین راهبردها بر پیامدها تأثیر معناداری داشت. نتایج مربوط به شاخص‌های برازش پژوهش نشان داد که الگوی پژوهش از برازش مناسبی برخوردار بود؛ بنابراین در مسیر توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران نیاز است راهبردهای شناسایی شده به‌صورت مناسبی اجرایی شود.

تاریخ دریافت:

۱۳۹۸/۱۲/۳۹

تاریخ پذیرش:

۱۳۹۹/۰۵/۲۱

واژگان کلیدی:

روان‌شناسی ورزشی، توسعه، ورزش حرفه‌ای.

مقدمه

علوم انسانی را برای رفع این مشکلات و تأمین نیازهای جامعه با یکدیگر متحد کند. با وجود ظرفیت مناسب روان‌شناسی به‌عنوان رشته‌ای که توسعه‌دهنده مطالعات بین‌رشته‌ای است، در ایران بیشتر به کاربردهای درمانی این رشته توجه شده است (باغبانی و جعفری، ۲۰۱۶). این امر ناشی از اهمیت این حوزه در بهبود رفتارهای ورزشکاران در محیط‌های ورزشی است (مظفری‌زاده و همکاران، ۲۰۱۹) و سبب شده است تا ارتقای برخی حیطه‌ها از جمله روان‌شناسی در سطوح مختلف جامعه درک شود. روان‌شناسی به‌عنوان یکی از کاربردی‌ترین رشته‌های و حوزه‌های موجود در میان علوم، نقش مهم و اساسی در حل معضلات ذهنی و رفتاری و در برخی

دنیای امروز با چالش‌های جهانی روبه‌رو است. این چالش‌ها تنها به مسائل فیزیکی مانند آلودگی یا گرم‌شدن هوا و گازهای گلخانه‌ای منحصر نیست؛ بلکه پدیده‌های انسانی مانند ناامنی، جنگ، افراط‌گرایی مذهبی، خشونت و جست‌وجو برای هویت و معنای زندگی را نیز در بر می‌گیرد. حل این معضلات و یافتن تبیین‌ها و راه‌حل‌های درست، نیازمند ایجاد ارتباط‌های میان‌رشته‌ای و برقراری فرهنگ گفت‌وگوی مؤثر است. رشته‌های مختلف علوم انسانی بیش از هر زمان دیگر نیازمند ارتباط‌های نزدیک‌تر با یکدیگرند. روان‌شناسی در این زمانه می‌تواند در نقش یک رشته انعطاف‌پذیر به‌عنوان چارچوبی وحدت‌بخش، رشته‌های مختلف

1. Email: shabnam.hashempoor60@gmail.com

2. Email: zy.fallah@gmail.com

3. Email: tbahlekeh@gmail.com

اوقات معضلات جسمانی دارد (سوانن^۱ و همکاران، ۲۰۱۵). بدون شک، توسعه وضعیت ذهنی و رفتاری افراد می‌تواند بر جنبه‌های مختلف تأثیرات مثبت داشته باشد؛ از این رو این امر سبب شده است تا امروزه توسعه روان‌شناسی به‌عنوان یک مسئله مهم و کلیدی درک شود. در میان شاخه‌های روان‌شناسی، روان‌شناسی ورزشی به‌عنوان یکی از رشته‌های نسبتاً جدید است (مسترز^۲ و همکاران، ۲۰۱۹).

روان‌شناسی ورزشی، دانشی میان‌رشته‌ای است که به بررسی هم‌زمان چگونگی تأثیر عوامل روان‌شناختی بر عملکرد آدمی و همچنین چگونگی تأثیر تمرین‌های ورزشی بر ذهن و عوامل روان‌شناختی می‌پردازد. روان‌شناسی ورزشی به بررسی ویژگی‌های افراد و رفتار آن‌ها در فعالیت‌های ورزشی می‌پردازد و با آموزش مهارت‌هایی مانند تصویرسازی ذهنی، مدیریت انرژی، کاهش اضطراب و استرس رقابتی، نظم‌بخشیدن به هدف‌ها و افزایش خودباوری برای رسیدن به هدف، به افزایش بازدهی جسمی و موفقیت ورزشی افراد کمک می‌کند (انفرادی و پورسلطان زرنیدی، ۲۰۱۷). روشن است که روان‌شناسی ورزشی عنصر اصلی در رقابت‌های ورزشی است. اغلب نبود آمادگی روانی، ورزشکاران نخبه را از عملکرد عالی در تمرین و مسابقات بازمی‌دارد، نه اشتباهات و نداشتن آمادگی جسمانی. در واقع، ورزشکاران به چیزی فراتر از تمرین‌های فشرده جسمانی و تلاش‌های مستمر نیاز دارند و آن بهزیستی روانی است (هورن^۳، ۲۰۰۸).

تعاریف گوناگونی درباره موضوع و کاربرد روان‌شناسی ورزشی وجود دارد. به‌صورت کلی، روان‌شناسی ورزشی مجموعه‌ای از مفاهیم شامل آموزش مهارت‌های ذهنی، کمک به بهبود عملکرد، هدف‌گذاری، سرسختی

برای رسیدن به هدف، ملاحظات روان‌شناختی در صدمات ورزشی و توان‌بخشی، مشاوره با ورزشکاران، ارزیابی استعدادها، پیگیری تمرینات، خودباوری برای موفقیت، ورزش جوانان و خودتنظیمی هیجانی را در بر می‌گیرد. روان‌شناسان ورزش در جست‌وجوی شناسایی کودکان و ورزشکاران نخبه و مستعد هستند و به ورزشکاران معلول جسمی و روانی، نخبگان و ورزشکاران عادی کمک می‌کنند تا در فعالیت‌های ورزشی به اوج عملکرد و رضایت شخصی دست پیدا کنند (باغبانی و جعفری، ۲۰۱۶). اهمیت روان‌شناسی ورزشی سبب شده است تا امروزه پژوهش‌های عمده‌ای در حوزه روان‌شناسی انجام شود. از طرفی تلاش‌های گسترده‌ای در سطح جهان به‌منظور توسعه روان‌شناسی ورزشی در ابعاد مختلف ورزشی شود.

اسمیت^۴ (۱۹۸۹) در نظریه خود بیان کرد که گسترش مسئولیت‌پذیری سبب شده است تا توسعه روان‌شناسی به‌عنوان یک مسئولیت اجتماعی در ورزش درک شود. اون و لی^۵ (۱۹۸۷) ذکر کردند که کارکردهای روان‌شناسی در ورزش حرفه‌ای موجب شده است تا نیاز به کاربردی کردن آن در ورزش درک شود. مک‌گانون و اسمیت^۶ (۲۰۱۵) دریافته‌اند که روان‌شناسی ورزشی به‌عنوان فعالیتی مناسب می‌تواند مسیر توسعه و عملکرد ورزشی را تسهیل کند. تود^۷ و همکاران (۲۰۱۷) نیز اشاره کردند که توسعه روان‌شناسی ورزشی و همه‌گیر شدن آن در ورزش، نیازمند برخورداری از مطالعات جامع‌تری در این زمینه است. والمن^۸ (۲۰۱۹) پی برد که سازمان‌های ورزشی با به‌کارگیری روان‌شناسی ورزشی نقش مهمی در توسعه علم روان‌شناسی در ابعاد مختلف ورزشی دارند. وی پیشنهاد کرد که سازمان‌های ورزشی تلاش‌های جدی برای

5. Owen & Lee
6. McGannon & Smith
7. Tod
8. Wylleman

1. Swann
2. Masters
3. Horn
4. Smith

همچون مشکلات مالی تیم‌ها برای استخدام روان‌شناس ورزش و محدودیت زمانی ورزشکاران برای استفاده از خدمات آن‌ها نیز از دیگر موانع مهم به شمار می‌آید.

عزیزی و همکاران (۲۰۱۷) پس از بررسی‌های خود پی بردند که مطالعه رفتار آدمی در محیط‌های ورزشی، یکی از وجوه بااهمیت درباره شرکت در مسابقات بین‌المللی است که تاکنون در کشور ما کمتر مدنظر مسئولان و دست‌اندرکاران تیم‌های ملی بوده است.

چون موفقیت در مسابقات بین‌المللی تنها نتیجه فعالیت و کارایی جسمانی نیست، بیشتر کشورهای صاحب‌نام در ورزش در موقعیت‌های حساس ورزشی از یافته‌های روان‌شناسی سود می‌برند. دامرودی (۲۰۱۶) اشاره کرد که روان‌شناسی ورزشی به ارائه مناسب‌ترین روش‌های آموزش و آماده‌سازی ورزشکاران و مربیان و کنترل مختلف روان‌شناختی آن‌ها می‌پردازد؛ در نتیجه هم باعث افزایش کارایی ورزشی و هم بهبود وضعیت روانی-اجتماعی فرد می‌شود.

هاتر^۲ و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهش خود که با عنوان «پیشرفت حرفه‌ای در روان‌شناسی ورزشی: ارتباط تجربیات یادگیری با نتایج یادگیری» انجام دادند، پی بردند که روان‌شناسی ورزشی با بهبود تمرکز ذهنی و روانی ورزشکاران سبب می‌شود تا فرایند یادگیری در میان آنان به صورت مناسب‌تری انجام شود. این امر موجب می‌شود تا کارکردهای روان‌شناسی ورزشی به‌عنوان یک علم کاربردی بیش‌ازپیش درک شود. برای توسعه روان‌شناسی ورزشی به فعالیت‌های گسترده و منظمی نیاز است که به‌علت جدیدبودن این امر، هنوز در اوایل مسیر توسعه روان‌شناسی ورزشی هستیم (تود، ۲۰۰۷). توجه به روان‌شناسی ورزشی می‌تواند آثار مثبت ورزشی و رفتاری را به ارمغان آورد

توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش انجام دهند. اسپینکی^۱ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود که با هدف بررسی جایگاه جامعه بین‌المللی روان‌شناسی ورزشی انجام دادند، پی بردند که استفاده از علم روان‌شناسی ورزشی می‌تواند مسیر ارتقای عملکرد و پیشرفت ورزشکاران را به صورت علمی‌تری دنبال کند. آنان بیان کردند که در آینده‌ای نزدیک روان‌شناسی ورزشی به‌عنوان جزء جدایی‌ناپذیر ورزش، یکی از نیازهای اولیه ورزش خواهد بود.

قاضی عسگر و همکاران (۲۰۱۸) با بررسی وضعیت ۳۶۵ تن از ورزشکاران زن و مرد نخبه کشورمان کشورمان برای استفاده از خدمات روان‌شناسی ورزشی در سال ۱۳۹۰ مشخص کردند، حدود ۶۵ درصد از مردان و ۹۴ درصد از زنان ورزشکار از خدمات روان‌شناسی ورزشی استفاده نکردند؛ این در حالی است که بیش از نیمی از آن‌ها به استفاده از خدمات روان‌شناسی ورزشی در آینده فکر می‌کردند و تمایل داشتند از این خدمات استفاده کنند (به نقل از قاضی عسگر و همکاران، ۲۰۱۸).

پژوهش‌ها نشان می‌دهند آگاهی از موانع و چالش‌های کار با ورزشکاران و تیم‌های ورزشی، ما را در کاربردی‌تر شدن علم روان‌شناسی ورزشی و همچنین به‌کارگیری هرچه بیشتر دانش‌آموختگان و متخصصان این رشته یاری می‌رساند. پژوهش‌های متعددی در خارج از کشور، درک منفی ورزشکاران و مربیان از روان‌شناسی ورزشی را از اساسی‌ترین موانع استفاده از خدمات روان‌شناسی ورزشی دانسته‌اند. علاوه بر این، مطالعات دیگری نشان دادند، فقدان دانش و تجربه ورزشی روان‌شناس و همچنین توانایی کم روان‌شناسان برای برقراری ارتباط مؤثر با ورزشکاران و کادر تیم، تأثیر بسزایی بر استفاده ورزشکاران و مربیان از خدمات روان‌شناسی ورزشی می‌گذارد. محدودیت‌های اجرایی

2. Hutter

1. Schinke

به‌صورتی‌که امروزه ورزش حرفه‌ای از تمامی ظرفیت‌های بشری و پیشرفت‌های موجود در جهت افزایش توان و عملکرد برای کسب موفقیت استفاده کرده است. یکی از ظرفیت‌های مهم ورزش حرفه‌ای، روان‌شناسی ورزشی است. استفاده از ظرفیت‌های روان‌شناسی ورزشی می‌تواند ضمن بهبود ثبات رفتاری و ذهنی ورزشکاران و همچنین تقویت جنبه‌های روانی آنان، سبب گسترش عملکرد ورزشی در حوزه ورزش حرفه‌ای شود. از طرفی ارتقای سطح بهره‌گیری از روان‌شناسی ورزشی می‌تواند در حوزه ورزش حرفه‌ای به ایجاد مزیت رقابتی به‌منظور کسب موفقیت‌های بیشتر منجر شود.

انجام پژوهش حاضر می‌تواند خلأ پژوهشی در این موضوع را رفع کند و سبب گسترش بهره‌گیری از روان‌شناسی ورزشی در حوزه ورزش حرفه‌ای شود؛ به‌عبارتی، ظرفیت‌های روان‌شناسی ورزشی می‌تواند به کسب موفقیت‌های ورزشی در عرصه ورزش حرفه‌ای منجر شود؛ بنابراین پژوهش حاضر به‌واسطه گسترش شواهد علمی در جهت توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران سبب می‌شود تا الگوی بومی در مسیر بهبود و گسترش روان‌شناسی ورزشی ارائه شود؛ بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف ارائه الگوی توسعه روان‌شناسی ورزشی در سطوح مختلف ورزش ایران، سعی در پاسخ به این سؤال دارد که الگوی توسعه روان‌شناسی ورزشی در سطوح مختلف ورزش ایران به چه صورت است؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع آمیخته (کیفی-کمی) بود. به علت اینکه در پژوهش حاضر، روش کیفی بر روش

(ویلالون و مارتین^۱، ۲۰۲۰). استفاده از فواید روان‌شناسی ورزشی در کشورهای پیشرفته به‌واسطه متخصصانی انجام می‌گیرد که در این حوزه مطالعات و تجربیات بسیار داشته باشند؛ به‌عبارتی، روان‌شناسی ورزشی در جهت توسعه باید همواره در کاربردی‌کردن دانش خود سعی داشته باشد (ویلمن^۲، ۲۰۱۹).

بدون‌شک، توسعه روان‌شناسی ورزشی فواید بسیار مهمی دارد؛ این در حالی است که با بررسی‌های اولیه و مشاهدات سطحی می‌توان مشخص کرد که روان‌شناسی ورزشی در کشور ایران کمتر توسعه‌یافته است. رحمانی و همکاران (۲۰۲۰) اشاره کردند که میانگین مهارت‌های روانی تمرکز، تمرکز مجدد، کنترل ترس، واکنش به استرس و اعتمادبه‌نفس ورزشکاران تیم ملی ایران در بازی‌های آسیایی در سال ۲۰۰۸ از سال ۲۰۰۶ کمتر بوده است. این مسئله می‌تواند ناشی از خلأ پژوهشی در این زمینه باشد که مسیر توسعه روان‌شناسی ورزشی در ابعاد مختلف ورزشی مشخص نیست. کروپلی^۳ و همکاران (۲۰۲۰) مشخص کردند، ناکارآمد بودن سیستم پژوهشی در زمینه روان‌شناسی ورزشی سبب شده است تا این رشته به‌صورت کاربردی در مسیر توسعه قرار نداشته باشد. از طرفی باشگاه‌ها و مدیران برای بهره‌گیری و توسعه روان‌شناسی ورزشی به‌صورت کاربردی در سطوح مختلف ورزش، دغدغه جدی ندارند که این مسئله سبب شده است تا امروزه خلأ جدی در زمینه بهره‌گیری از روان‌شناسی ورزشی در ابعاد مختلف ورزشی کشور درک شود. امروزه ورزش حرفه‌ای به‌عنوان یک فعالیت رقابتی شدید، به محور توجه افراد و گروه‌های بسیاری تبدیل شده است. تمامی ورزشکاران و باشگاه‌های حاضر در ورزش حرفه‌ای به‌دنبال کسب موفقیت‌ها در عرصه رقابت هستند و در جهت دستیابی به این موفقیت همواره تلاش کرده‌اند؛

3. Cropley

1. Villalon & Martin

2. Wylleman

انجام‌شده، مؤلفه‌های مدنظر شناسایی شد که این عوامل به‌عنوان ابزار گردآوری پژوهش در بخش کمی استفاده شد. این پرسشنامه به دو بخش کلی ویژگی-های جمعیت‌شناختی و ۵۴ سؤال آن که به‌صورت طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) بود، تقسیم شد. این سؤالات عوامل علی (۱۲ سؤال)، عوامل مداخله‌گر (۹ سؤال)، عوامل زمینه‌ای (۱۱ سؤال)، پیامدها (۱۰ سؤال)، پدیده اصلی (۴ سؤال) و راهبردها (۸ سؤال) را سنجیدند. پایایی این پرسش‌نامه با استفاده از محاسبه آلفای کرونباخ در تمامی مؤلفه‌ها و همچنین پرسش‌نامه کلی تأیید شد. میزان پایایی کلی این پرسش‌نامه ۰/۸۴ مشخص شد. پایایی الگوی اندازه‌گیری به‌وسیله ضرایب بارهای عاملی و پایایی ترکیبی ارزیابی شد که اطلاعات مربوط به آن در بخش یافته‌های پژوهش ارائه شد. روایی محتوایی این پرسش‌نامه با استفاده از نظرات ده تن از اساتید دانشگاهی بررسی شد. میزان پایایی پرسش‌نامه نیز ۰/۸۷ مشخص شد.

روش پردازش داده‌ها

روش آماری استفاده‌شده در پژوهش حاضر، روش معادلات ساختاری بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم‌افزارهای اسپس اس^۱ و پی‌اس اس^۲ استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج پژوهش نشان داد، مردان ۷۴ درصد از نمونه‌های پژوهش و زنان ۲۶ درصد از نمونه‌های پژوهش را تشکیل دادند. ۴۷/۲ درصد از نمونه‌های پژوهش دارای مدرک دکتری و ۵۲/۸ درصد دارای مدرک کارشناسی‌ارشد و کمتر بودند. نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نشان داد، توزیع داده‌های

کمی اولویت داشت، روش پژوهش از نوع روش آمیخته اکتشافی بود. روش گردآوری اطلاعات به‌صورت میدانی بود. برای انجام بخش کیفی، ابتدا مصاحبه‌های پژوهش انجام شد. سپس با کدگذاری باز کدهای اولیه استخراج شد که ۱۰۷ کد اولیه بود. با توجه به تکراری بودن برخی کدها، درنهایت در مرحله کدگذاری محوری تعداد کدها به ۵۴ کد نهایی کاهش یافت. در این مرحله کدهای نهایی‌سازی‌شده، در هر عامل خود تقسیم‌بندی شدند. درنهایت، کدگذاری انتخابی انجام شد و روابط میان متغیرهای الگو مشخص شد. در پایان کدگذاری، الگوی پارادایمی پژوهش شکل گرفت.

شرکت‌کنندگان

جامعه آماری پژوهش در بخش کیفی، خبرگان آگاه به موضوع پژوهش بودند که برحسب انتخاب هدفمند ۱۲ نفر از این افراد به‌عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. این افراد با توجه به معیارهایی شامل تحصیلات عالی و مرتبط به حوزه پژوهش، تجربه عملی زیاد در ورزش مرتبط با روان‌شناسی ورزشی و سوابق پژوهشی و علمی انتخاب شدند. این افراد کسانی بودند که در حوزه روان‌شناسی ورزشی یا علم و تحصیلات مرتبط داشتند یا از تجربه کافی درباره مسائل علمی و تجربی این رشته برخوردار بودند. در بخش کمی نیز جامعه آماری پژوهش، متخصصان حوزه روان‌شناسی ورزشی، دانشجویان مقاطع مختلف این رشته تحصیلی و افراد مطلع و آگاه به این حوزه به تعداد ۲۲۰ نفر بودند. برحسب انتخاب در دسترس و براساس جدول مورگان، ۱۳۶ نفر به‌عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. پس از پخش و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌های پژوهش، ۱۲۱ پرسش‌نامه جمع‌آوری و تحلیل شد.

ابزار و شیوه‌های گردآوری داده‌ها

ابزار گردآوری پژوهش حاضر در بخش کیفی، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود. همچنین با توجه به مصاحبه‌های

2. PLS

1. SPSS

از انجام کدگذاری‌ها، ویژگی‌های مستخرج از مصاحبه‌ها مشخص شد. در مرحله کدگذاری باز، ۵۴ کد اولیه شناسایی شد که این کدها در کدگذاری محوری در مؤلفه‌های مختلفی تقسیم‌بندی شد. درنهایت در فرایند کدگذاری انتخابی روابط میان متغیرهای پژوهش مشخص شد. در شکل شماره یک، الگوی پارادایمی که خروجی بخش کیفی است، به نمایش گذاشته است.

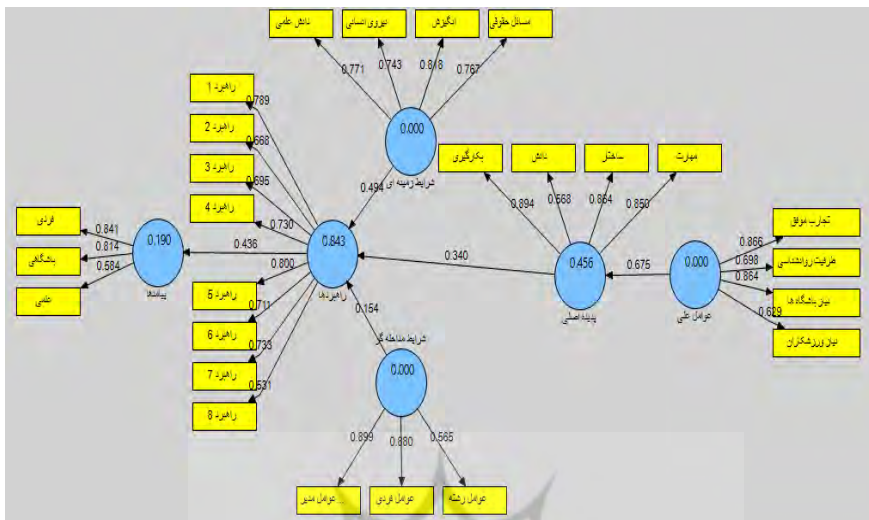
پژوهش غیرطبیعی بود. از طرفی با توجه به حجم نمونه پژوهش و غیرطبیعی بودن توزیع داده‌ها مشخص شد که برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای واریانس‌محور و نرم‌افزار پی‌ال‌اس‌اس باید استفاده شود. به‌منظور شناسایی مؤلفه‌ها و ابعاد الگوی توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران از بررسی نظرات خبرگان در قالب روش کیفی استفاده شد. پس

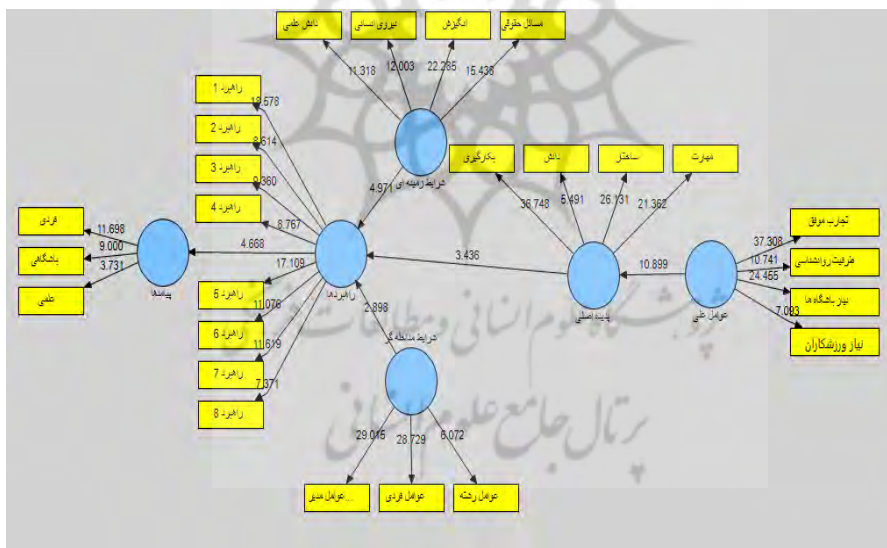
شکل ۱- الگوی مفهومی پژوهش (خروجی بخش کیفی)
(The conceptual model of the research (output of the qualitative section))

عمومی و رفتارهای واقعی به‌عنوان عوامل مؤثر بر توسعه تعهد اخلاقی به نسل آینده در میان ورزشکاران حرفه‌ای مشخص شد. به‌منظور بررسی این عوامل از روش معادلات ساختاری استفاده شد. شکل‌های شماره یک و شماره دو، نتایج الگوی بررسی عوامل مؤثر بر توسعه تعهد اخلاقی به نسل آینده در میان ورزشکاران حرفه‌ای را نشان می‌دهند.

نتایج کیفی پژوهش حاضر نشان داد، عوامل علی شامل ۱۲ زیرمؤلفه بود که به چهار دسته عوامل مربوط به نیازهای ورزشی ورزشکاران، ظرفیت‌های روان‌شناسی ورزشی، تجارب موفق بین‌المللی و نیازهای تیم‌ها و باشگاه‌های ورزشی دسته‌بندی شدند. شرایط فرهنگی و روانی، پرورش مهارت‌ها، دانش عمومی، اعتقاد واقعی، وجود انگیزش، پاسخگویی، جلب مشارکت‌های

شکل ۲- الگوی پژوهش در حالت بار عاملی
(The research model in factor load mode)

شکل ۳- الگوی پژوهش در حالت تی
(Research model in T mode)

(Summary of the research model)

تأثیر (Effect)	مقدار تی (T value)	مؤلفه‌ها (Component)
0.675	10.89	تأثیر عوامل علی بر پدیده اصلی (The effect of causal factors on the main phenomenon)
0.340	3.346	تأثیر پدیده اصلی بر راهبردها (The effect of the main phenomenon on strategies)
0.494	4.971	تأثیر شرایط زمینه‌ای بر راهبردها (The effect of contextual conditions on strategies)
0.154	2.898	تأثیر شرایط مداخله‌گر بر راهبردها (The effect of intervening conditions on strategies)
0.436	4.668	تأثیر راهبردها بر پیامدها (The effect of strategies on outcomes)

و کمی روان‌شناسی ورزشی سبب می‌شود تا شرایط برای کاربرد آن در ورزش حرفه‌ای بیش‌ازپیش درک شود. پژوهش حاضر مشخص کرد که در مسیر توسعه روان‌شناسی ورزشی عوامل علی از جمله نیازهای ورزشی ورزشکاران، ظرفیت‌های روان‌شناسی ورزشی، تجارب موفق بین‌المللی و همچنین نیازهای باشگاه‌های ورزشی، بر روند توسعه روان‌شناسی ورزشی تأثیرگذارند. استامبولوا^۱ و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهش خود دریافتند که روان‌شناسی ورزشی ظرفیت مناسبی برای توسعه ورزش دارد. دیلاوگا و کرمادس^۲ (۲۰۱۸) نیز ذکر کردند که نیاز ورزش به روان‌شناسی ورزشی سبب شده است تا این حوزه بیش‌ازپیش توسعه یابد. عملکرد ورزشکاران همواره تحت‌تأثیر مسائل جسمانی و روانی بوده و روان‌شناسی ورزشی موجب شده است تا وضعیت ذهنی و روانی ورزشکاران برای توسعه فعالیت‌های ورزشی بهبود یابد (ویلن، ۲۰۱۹). این امر

مطابق با نتایج الگوی پژوهش مشخص شد که عوامل علی بر پدیده اصلی تأثیر معناداری به میزان ۰/۶۷۵ دارد. پدیده اصلی بر راهبردها تأثیری به میزان ۰/۳۴۰ و همچنین شرایط زمینه‌ای بر راهبردها تأثیری به میزان ۰/۴۹۴ دارد. شرایط مداخله‌گر تأثیری به میزان ۰/۱۵۴ بر راهبردها دارد و راهبردها بر پیامدها تأثیری به میزان ۰/۴۳۶ دارد. نتایج مربوط به شاخص‌های برازش پژوهش نشان داد که الگوی پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

روان‌شناسی ورزشی به‌عنوان یکی از رشته‌های تحصیلی، به‌منظور توسعه در سیستم آموزشی کشور نیازمند توجه بیشتری است. بدون‌شک، توسعه روان‌شناسی ورزشی می‌تواند به ارتقای عملکرد ورزش حرفه‌ای نیز منجر شود؛ به‌عبارتی، ارتقای سطوح کیفی

2. De la Vega & Cremades

1. Stambulova

به‌واسطه ایجاد قوانین حمایتی سبب می‌شود تا از مسیر توسعه روان‌شناسی ورزشی به‌صورت قانونی حمایت شود. از طرفی وجود منابع انسانی خبره به‌واسطه بهبود عملکرد روان‌شناسی ورزشی در میدان‌های عملی در ورزش، نقش مهمی در توسعه این رشته دارد.

پژوهش حاضر مشخص کرد که شرایط مداخله‌گری از جمله عوامل مدیریتی، فردی و عوامل مربوط به رشته می‌تواند مسیر بر توسعه روان‌شناسی ورزشی تأثیر بگذارد. پژوهش حاضر مشخص کرد که شرایط مداخله‌گر شامل عوامل فردی، مدیریتی و عوامل مربوط به رشته است. مارتین^۳ (۲۰۱۷) دریافت که مشکلات مربوط به دانش دانشجویان روان‌شناسی ورزشی سبب می‌شود تا فرایند کاربردی‌سازی دانش روان‌شناسی ورزشی دچار مشکلات عمده‌ای شود (ویلاولون و مارتین، ۲۰۲۰). در مسیر کاربردی‌سازی روان‌شناسی ورزشی و توسعه آن نیاز است دانش فنی کافی در این حوزه ایجاد شود (هوتر^۴ و همکاران، ۲۰۱۷). دانش فنی در یک حوزه تحصیلی موجب می‌شود تا فرایند تسهیل کاربردی‌سازی یک رشته و توسعه آن در سطح جهانی بهبود یابد (پورنقی و حجازی، ۲۰۱۹). این امر سبب شده است تا دانش روان‌شناسان ورزشی به‌عنوان یک مسئله کلیدی درک شود. در مسیر توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران نیاز است به مشکلات و موانع موجود توجه شده و برای رفع این موانع سعی شود.

در مسیر توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران نیاز است راهبردهای شناسایی‌شده به‌صورت مناسبی اجرایی شود؛ بر این اساس، پیشنهاد می‌شود که با ایجاد سازمان نظام روان‌شناسی ورزشی در ایران به مدون کردن ساختار روان‌شناسی ورزشی ایران کمک کرد. پیشنهاد می‌شود، با ایجاد قوانین اجباری برای

سبب شده است تا لزوم توسعه روان‌شناسی ورزشی بیش‌ازپیش درک شود؛ به‌عبارتی، برخی ظرفیت‌های روان‌شناسی ورزشی و کارکردهای آن در ارکان مختلف ورزش حرفه‌ای از جمله ورزشکاران و تیم‌های ورزشی سبب شده است تا ضرورت توسعه روان‌شناسی ورزشی بیش‌ازپیش درک شود.

پژوهش حاضر مشخص کرد که برای عملیاتی کردن راهبردهای توسعه روان‌شناسی، به توجه به برخی شرایط زمینه‌ای از جمله دانش علمی در این حوزه، انگیزش، منابع انسانی خبره و مسائل قانونی نیاز است؛ به‌عبارتی، شرایط زمینه‌ای به‌واسطه ایجاد بستر اولیه در جهت توسعه روان‌شناسی ورزشی سبب می‌شود تا مسیر عملیاتی کردن راهبردهای توسعه روان‌شناسی ورزشی هموار شود. فوگوسا^۱ و همکاران (۲۰۱۹) دریافتند که برای توسعه روان‌شناسی ورزشی به نیروی انسانی خبره و ماهر در این حوزه نیاز ضروری وجود دارد. کروپلی^۲ و همکاران (۲۰۲۰) ذکر کردند که حمایت‌های قانونی از توسعه روان‌شناسی ورزشی سبب می‌شود توسعه روان‌شناسی ورزشی ارتقا یابد. به نظر می‌رسد، ظرفیت‌های شرایط زمینه‌ای در جهت هموارکردن مسیر توسعه روان‌شناسی ورزشی موجب شده است تا این شرایط نقش کلیدی در توسعه روان‌شناسی ورزشی داشته باشد. حمایت‌های قانونی از روان‌شناسی ورزشی سبب می‌شود تا فرایند کاربردی‌سازی این رشته تحصیلی بهبود یابد (کروپلی و همکاران، ۲۰۲۰). از طرفی در جهت کاربردی‌سازی یک رشته تحصیلی و توسعه آن در سطح جامعه، نیاز است حمایت‌های قانونی شود (پورنقی و حجازی، ۲۰۱۹)؛ بر این اساس، می‌توان اعلام کرد که نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های کروپلی و همکاران (۲۰۲) و پورنقی و حجازی (۲۰۱۹) همخوان است. توسعه حمایت‌های قانونی

3. Martin
4. Hutter

1. Fogaca
2. Cropley

ایران و افزایش مهارت‌های عملیاتی دانش‌آموختگان و اساتید روان‌شناسی ورزشی، به ارتقای دانش و مهارت دانش‌آموختگان حوزه روان‌شناسی ورزشی اقدام شود. پیشنهاد می‌شود، با ایجاد مراکز پژوهشی تخصصی در حوزه روان‌شناسی ورزشی و افزایش تطابق سرفصل‌های رشته روان‌شناسی ورزشی با نیازهای روز جامعه ورزش برای توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای، به بهبود وضعیت سرفصل‌های درسی این رشته اقدام شود.

بهره‌گیری از روان‌شناسی در تیم‌ها و باشگاه‌های ورزشی به جذب دانش‌آموختگان و متخصصان این حوزه در ورزش حرفه‌ای اقدام شود. پیشنهاد می‌شود، با برگزاری همایش‌های تخصصی در حوزه روان‌شناسی ورزشی به ارتقای دانش فنی در این حوزه اقدام شود. پیشنهاد می‌شود، با ایجاد ارتباطات بین‌المللی با سازمان‌های مرتبط در حوزه روان‌شناسی ورزشی به بین‌المللی کردن جایگاه روان‌شناسی ورزشی ایران اقدام شود. پیشنهاد می‌شود، با ایجاد شواهد علمی از کارکردهای روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای

U

منابع

1. Azizi, K., Rabie Tabar, A., & Baba zadeh, M. (2017). The role of exercise psychology in improving athletes' performance. Paper presented at the *Second National Conference on Educational and Social Psychology*, Koumeh Alam Avaran Research Institute, Babol. (In Persian).
2. Baghbani, M., & Jafari, M. (2016). Sport psychology. Paper presented at the *First National Conference on New Achievements in Physical Education and Sport*, Chabahar, Chabahar International University. (In Persian).
3. Blodgett, A. T., Schinke, R. J., McGannon, K. R., & Fisher, L. A. (2015). Cultural sport psychology research: conceptions, evolutions, and forecasts. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 8(1), 24-43.
4. Cropley, B., Thelwell, R., Mallett, C. J., & Dieffenbach, K. (2020). A commentary and reflection on sport psychology in the discipline of sports coaching. *Journal of Applied Sport Psychology*, 32(1), 121-128.
5. Damrodi, M. (2016). Sport psychology. Paper presented at the *First National Conference on New Achievements in Physical Education and Sport*, Chabahar, Chabahar International University. (In Persian).
6. De la Vega, R., & Cremades, J. G. (2018). The development of sport psychology in Spain: The role played by sport institutions. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 16(1), 65-76.
7. Enferadi, K., & Poor Sultan Hosini, H. (2017). Sport psychology. Paper presented at the *Second National Conference on Sport Science and Physical Education*. Association for Development and Promotion of Fundamental Sciences and Technologies, Tehran. (In Persian).
8. Farahani, M., & Khani Poor, H. (2017). The role of psychology in linking the disciplines of the humanities to the development of interdisciplinary institutes. *Interdisciplinary Studies in the Humanities*, 4(32), 193-173. (In Persian).
9. Fogaca, J. L., Watson, J. C., & Zizzi, S. J. (2019). The journey of service delivery competence in applied sport psychology: The arc of development for new professionals. *Journal of Clinical Sport Psychology*, 1(aop), 1-32.

10. Ghazi Asgar, S., Memari, A., & Khabiri, M. (2018). Challenges facing sports psychologists in joining volleyball teams. Paper presented at the *First National Student Conference of Association of Motor Behavior and Sport Psychology*, Iranian Association of Motor Behavior and Sport Psychology, Tehran. (In Persian).
11. Horn, T. S. (2008). *Advances in sport psychology*. Champaign: Human Kinetics.
12. Hutter, R. I., Oldenhof-Veldman, T., Pijpers, J. R., & Oudejans, R. R. (2017). Professional development in sport psychology: Relating learning experiences to learning outcomes. *Journal of Applied Sport Psychology*, 29(1), 1-16.
13. Martin, N. I. (2017). *Development and evaluation of an open online course in sport psychology using self-determination theory principles* (Doctoral dissertation). University of Southern Queensland, Sydney, Australia.
14. Masters, R. S., Papineau, D., Shapiro, L. A., Spaulding, S., Hutto, D. D., Kirchoff, M. D., ..., & Chemero, A. (2019). *Handbook of Embodied Cognition and Sport Psychology*. USA: MIT Press.
15. McGannon, K. R., & Smith, B. (2015). Centralizing culture in cultural sport psychology research: The potential of narrative inquiry and discursive psychology. *Psychology of Sport and Exercise*, 17, 79-87.
16. Mozafari Zadeh, M., Heydari, F., & Tayebi, M. (2019). The effect of dark personality traits on the happiness and mental stubbornness of athletes and non-athletes. *Sport Psychology Studies*, 8(27), 211-230. (In Persian).
17. Owen, N., & Lee, C. (1987). Current status of sport psychology. *Australian Psychologist*, 22(1), 63-76.
18. Pournaghi, R., & Hejazi, A. (2019). Investigation of factors affecting knowledge commercialization from the perspective of graduated students at Shahid Rajaei Teachers' Training University. *Iranian Journal of Information Processing and Management*, 34(3), 1023-1050. (In Persian).
19. Rahmani, M., Bahari, M., & Ahmadi, P. (2020). Comparison of mental skills of athletes of the Iranian national team in Asian Games in 2006 and 2018. *Sport Psychology Studies*, 9(33), 1-18. (In Persian).
20. Schinke, R. J., Stambulova, N. B., Si, G., & Moore, Z. (2018). International society of sport psychology position stand: Athletes' mental health, performance, and development. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 16(6), 622-639.
21. Smith, R. E. (1989). Applied sport psychology in an age of accountability. *Journal of Applied Sport Psychology*, 1(2), 166-180.
22. Stambulova, N. B., Ryba, T. V., & Henriksen, K. (2020). Career development and transitions of athletes: The international society of sport psychology position stand revisited. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19(3), 1-27.
23. Swann, C., Moran, A., & Piggott, D. (2015). Defining elite athletes: Issues in the study of expert performance in sport psychology. *Psychology of Sport and Exercise*, 16, 3-14.
24. Tod, D., Hutter, R. V., & Eubank, M. (2017). Professional development for sport psychology practice. *Current Opinion in Psychology*, 16, 134-137.
25. Tod, D. (2007). The long and winding road: Professional development in sport psychology. *The Sport Psychologist*, 21(1), 94-108.
26. Villalon, C. A., & Martin, S. B. (2020). High school coaches' coaching efficacy: Relationship with sport psychology exposure and gender factors. *Journal of Applied Sport Psychology*, 32(1), 64-80.

27. Wylleman, P. (2019). An organizational perspective on applied sport psychology in elite sport. *Psychology of Sport and Exercise, 42*, 89-99.
28. Wang, C., & Wu, X. (2014). Volunteers' motivation, satisfaction, and management in large-scale events: An empirical test from the 2010 Shanghai World Expo. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations, 25*(3), 754-771.

ارجاع دهی

هاشم‌پور، شبنم؛ فلاح، زین‌العابدین؛ و بهلکه، طاهر. (۱۴۰۲). ارائه الگوی توسعه روان‌شناسی ورزشی در ورزش حرفه‌ای ایران. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۱۲(۴۴)، ۷۲-۵۵. شناسه دیجیتال: 10.22089/SPSYJ.2020.8629.1933

Hashempoor, Sh; Fallah, Z. & Bahlekeh, T. (2023). Presenting Model of Development of Sport Psychology in Iranian Professional Sports. *Sport Psychology Studies, 12*(44), 55-72. In Persian. DOI: 10.22089/SPSYJ.2020.8629.1933

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

